

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

Líska

Do rozesílky 6/2016 jsme připravili upozornění na grantové výzvy, pozvánky a informace o jarních akcích v regionu, zajímavé články i příklady dobré praxe.

Po celý duben probíhá v regionu 7. ročník osvětové kampaně **Ptáci – žijí tady s námi**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-chrani-ptactvo-uz-posedme-iniciovala-osvetovou-kampan>

Akce do diáře:

Akce ke **DNI ZEMĚ 2016 – 22. dubna**, již v další rozesílce. Jako bonus přidáváme metodický list k přípravě Dne Země.

Už brzo budeme zase férově snídat na podporu lokálních a fairtradových pěstitelů. Skvělá příležitost potkat se přáteli. Zorganizujte **Férovou snídani** i u vás – sobota 14. května! Zaregistrovat se můžete na www.ferovasnidane.cz. Událost k akci najdete tady: <https://www.facebook.com/events/339860479517703/>

Již nyní si rezervujte **pátek 10. června** – zveme Vás na **Den pro přírodu na hradě Malenovice** ve Zlíně aneb XIII. Krajský veletrh EVVO. Připravujeme celodenní program pro malé i velké, školy i rodiče s dětmi, více na www.liska-evvo.cz

- **Podrobný přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY.

Dnešní citát: „Zemi nedědíme po předcích, jen si ji vypůjčujeme od našich dětí.“

Antoine de Saint-Exupéry

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 6/2016 - celý text v PDF
- 2 - ML speciál ke Dni Země
- 3 – kalendář akcí Ptáci – žijí tady s námi
- 4 – propozice soutěže Ptáčku jak zpíváš
- 5 – pozvání z LIPKY na repetitorium pro učitele

Klub Líska má 62 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Líska líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Líska i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Členství v klubu můžete též darovat jako dárek.

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Společnost Člověk v tísni vznikla jako humanitární organizace s cílem pomáhat lidem v krizových oblastech. **Provozovatelem e-shopu Skutečný dárek je společnost Člověk v tísni, o.p.s.** Nákupem Skutečných dárků přispíváte do sbírky **Skutečná pomoc** (www.skutecnapomoc.cz), díky níž Člověk v tísni zlepšuje životy lidí nejen v chudých zemích světa. Člověk v tísni pracuje také v České republice. Pomáhá lidem při každých povodních. V Čechách i na Moravě poskytuje sociální služby, pomáhá studentům i pedagogům na téměř 3 000 školách, doučuje děti ze sociálně slabších rodin. Každoročně pořádá festival Jeden svět. **Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz**

Aktuality a novinky

❖ 7. ročník osvětové kampaně Ptáci – žijí tady s námi

S jarem každoročně přichází i ptačí zpěv. Opeřence po staletí vnímáme jako posly přírody a především příchodu jara. Přitom ptactvo patří k jedné z nejohroženějších skupin živočichů, kteří potřebují naši pozornost a aktivní ochranu. A právě k tomu vyzývá již posedmé osvětová kampaň Lísky nazvaná Ptáci – žijí tady s námi.

„Cílem tohoto osvětového programu je podpora rozmanitých aktivit, které mají přispět k udržení a zvýšení biodiverzity druhů ptactva a zachování jejich populace v blízkosti lidských sídel na území Zlínského kraje,“ řekla předsedkyně Lísky Iva Koutná s tím, že do kampaně se zapojilo 11 organizací, především střediska ekologické výchovy i volného času, neziskové organizace, školy a muzea.

Aktivity jednotlivých organizací jsou během dubna velmi rozmanité a lákavé. Lidé se mohou těšit na výstavu, různá přírodovědná pozorování a vycházky, soutěže, kvízy, výukové programy nebo nejruznější dílny, v nichž se mimo jiné naučí i vyrábět ptačí budky, krmítka nebo pítka. „Smyslem je, aby naše aktivity byly vzájemně propojeny, aby poskytovaly dětem i dospělým náměty, jak chránit nebo pomáhat ptactvu,“ přiblížila smysl kampaně Iva Koutná.

Garantem je Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město. Koordinátorem kampaně je Líska, která mimo jiné připravila i metodické listy, plakáty a další materiály pro školy a další zájemce. Programy jsou připraveny v Uherském Hradišti, Starém Městě, Holešově, Vsetíně, Hostětíně, Valašském Meziříčí nebo v Uherském Brodě. Jednou z tradičních akcí je fotografická soutěž Ptáčku, jak zpíváš? Jedná se o přírodovědnou fotografickou soutěž pro děti mateřských, základních a středních škol. Každý autor může zaslat maximálně pět fotografií zachycujících ptáky v přírodě, vítěze vyhlásí Líska na badatelské konferenci ŽA-BA-KO.

Podrobný program všech aktivit je zveřejněn na www.liska-evvo.cz nebo na facebookovém profilu kampaně „Ptáci – žijí tady s námi“ (<https://www.facebook.com/ptacizijitadysnami?ref=bookmarks>).

Kampaň je mimo jiné inspirována také významnými „ptačími“ dny. Mezi ně patří každoročně Mezinárodní den ptactva, který připadá na 1. duben. Mezi pravidelné akce se řadí Vítání ptačího zpěvu, které si lidé připomínají zpravidla 1. až 2. května.

Česká společnost ornitologická každoročně od roku 1992 vyhláší i Ptáka roku. Letos je jím červenka obecná, která patří mezi 15 nejběžnějších ptáků Česka. Je to nenápadný ptáček velikosti vrabce, kterého lze spatřit téměř všude po celý rok. Česká společnost ornitologická chce volbou upozornit na skutečnost, že i běžným a široce rozšířeným druhům může hrozit nebezpečí, například v podobě prosklených zastávek hromadné dopravy.

garant: Centrum ekologické výchovy ŽABKA, SVČ Klubko Staré Město

<http://www.liska-evvo.cz/doc/liska-chrani-ptactvo-uz-posedme-iniciovala-osvetovou-kampan>

❖ Uklidme svět – Uklidme Česko – již v sobotu 16. dubna

Termín největší dobrovolnické úklidové akce Uklidme svět, uklidme Česko se blíží. Registrojte se již nyní jako dobrovolník nebo uspořádej svůj vlastní úklid na: <http://www.uklidmecesko.cz/zapojitse/jakSeZapojit/>

❖ Vyšla nová publikace

Nová krásná a užitečná publikace shrnující používání environmentálních kritérií u veřejných zakázek českých institucí.

Publikace **Odpovědné veřejné zakázky** má 11 částí, věnuje se praktickým a legislativním aspektům zadávání, ekoznačení, přináší 15 příkladů dobré praxe ze zahraničí a zejména metodiky pro osm oblastí nákupů výrobků a služeb:

- Nákup kancelářského papíru a zadávání tisku formou zakázek
- Kancelářské potřeby a archivační systémy
- Kancelářská a výpočetní technika
- Nábytek a vybavení interiérů
- Občerstvení a cateringové služby
- Zakládání a údržba veřejné zeleně, zahradnické potřeby a služby
- Nákup elektrické energie
- Úklidové prostředky a služby

<http://zeleneuradovani.cz/domains/zeleneuradovani.cz/verejne-zakazky>

❖ Máme v kraji další EKOŠKOLKU

Mateřská škola Vidče se nyní pyšní titulem Ekoškola

Kolik je takových školek v ČR? Prozatím jen 5, z toho dvě máme ve Zlínském kraji!

Paní ředitelka Hana Crhová dramaticky pozvedla úroveň mateřské školy ve Vidči. Nejen že škola vzkvétá zevnitř i zvenčí a má svoji přírodní zahradu ale dokonce i o různorodost aktivit není nouze. Děti se mohou zapojit do nejrozmanitějších aktivit jako jsou například plavecký kurz, lyžařský kurz, sauna, tenis, výtvarný kroužek, angličtina, návštěvy v solné jeskyni, divadla a jiné.

Nyní naše škola díky paní ředitelce a koordinátorce programu Ekoškola získala MEZINÁRODNÍ TITUL EKOŠKOLA. Titul jsme získali na základě zapojení se do programu ekoškola a splňování podmínek. Je to mezinárodní vzdělávací program, který se řídí metodikou 7 kroků a naplňuje témata : VODA, ODPADY A ENERGIE. Cílem je ekologický dopad školy na životní prostředí a zlepšit prostředí ve škole a jejím okolí. Před několika lety jsme se totiž zapojili do programu jako do pilotního. Program s sebou nepřinášel žádný návod ani instrukce, jak se do díla pustit. Probojovali jsme se až k cíli svým způsobem a jsme na to pyšní. Nyní už víme jak na to a těšíme se s našeho pokroku, změn a úspěchu. Těší nás a jsme pyšní na to že si neseme zásluhu za zlepšení naší školky, okolí a vedení nové generace dětí k šetrivému postoji k naší planetě.

Udělením tohoto titulu získáváme oprávnění po dobu dvou let používat logo, vlajku a název Ekoškola. Slavnostní předávání titulů Ekoškola proběhne 15.6. v Praze v budově Senátu ČR.

Pavčina Park, Hana Crhová, ředitelka MŠ

Zdroje (nejen) pro EVVO

- Postrádáte ve svém okolí stromy? Pusťte se do jejich sázení. Náklady na sazenice a potřebný materiál můžete pokrýt z našeho **grantu na podzimní výsadbu stromů**. Požádat o něj můžete do 28. dubna. <http://nadacepartnerstvi.cz/G.../Aktualni-vyzvy/Vysadba-stromu>
- **Nové výzvy pro projekty rozvoje měst:** <http://www.uia-initiative.eu/>

- **Nadace VIA vyhlašuje grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlášovatel **European Youth Foundation**, <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Tradiční regionální Setkání k EVVO**, 15. dubna, **Valašské ekocentrum ČSOP**, v bývalých kasárnách ve Valašském Meziříčí.
- **Akce Valašského ekocentra ČSOP**, v bývalých kasárnách ve Valašském Meziříčí:
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>.
- **Nabídka akcí 14/15** Bařův institut Zlín, najdete na www.14-15.cz

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- **Besedy Ekologických dnů Olomouc 2016 od 15. dubna do 17. dubna 2016 v Divadle hudby Muzea umění Olomouc.**
Kdo už slíbil svou účast: v pátek jako loni: STANISLAV KOMÁREK, JIŘÍ SÁDLO, DAVID STORCH, v sobotu zatím: CSABA SZALÓ, ELIŠKA LUHANOVÁ, LUCIE TUČKOVÁ, neděle: VÁCLAV BĚLOHRADSKÝ, PAVEL BARŠA, MILENA BARTLOVÁ, ZORA HESOVÁ, MIROSLAV BÁRTA, ... Další úžasní hosté v jednání. Možná přijde i ministr.
Program v příloze.
- **ARPOK, o. p. s. pořádá dne 14. dubna 2016 v Olomouci druhý ročník konference globálního rozvojového vzdělávání pod názvem Učíme o globálních souvislostech II - Cíle udržitelného rozvoje ve výuce**, kterou ARPOK, o. p. s. pořádá **14. dubna 2016**, tentokrát v prostorách interaktivního muzea vědy **Pevnost poznání Olomouc**.
Připravuje se zajímavý program, který v dopoledním bloku vyplní představení Cílů udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals - SDGs) a navazující panelová diskuze věnovaná tomu, jak je začlenit do výuky. Odpoledne na vás čekají praktické workshopy v podání organizací [ADRA](http://www.adra.cz), o. p. s., [ARPOK](http://www.arpok.cz), o. p. s., [Člověk v tísni](http://www.clověkvtísni.cz), [Informační centrum OSN](http://www.informacni.centrum.osn.cz), [NaZemi](http://www.nazemi.cz) a [ZŠ Litomyšl](http://www.zs-litomyšl.cz), Zámecká. V podvečer na vás čeká raut plný místních pochutin i jídel původem z dalekých krajín.
- **Repetitorium terénní přírodovědy**
Zveme pedagogy škol a dalších vzdělávacích organizací na akreditovanou letní školu pro pedagogy Repetitorium terénní přírodovědy, která proběhne od 11. do 15. července v Krásensku a blízkém Moravském krasu.
Přijďte si oživit a prohloubit přírodovědné znalosti, získat inspiraci pro terénní výuku a hlavně si po celém školním roce užít 5 dní hýčkání a péče o vás.
Více informací a elektronická přihláška na www.lipka.cz/rychta-kalendar-akci.
Těší se na vás kolektiv z Lipky, Mgr. Zdeňka Jičínská, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Krásensko 76, 683 04 p. Drnovice, tel. 517 385 429, mob. 736 473 849, zdenka.jicinska@lipka.cz; www.lipka.cz/rychta

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Pozvánky a přihlášky na vzdělávací akce LÍSKY ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele> . NOVĚ otvíráme dva jedinečné kurzy:

Programy a služby Lísky a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY.
 Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
 Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- Nabídka výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M., <http://vis.bilekarpaty.cz/>
- Nabídka lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Vybírat můžete z těchto programů:

Hry a hračky | Medvěd hnědý na Valašsku | Ptačí svět | Po stopách velkých šelem | Herbář aneb Pojdme si hrát s kytkami | Mokřadem suchou nohou | Zámecký park – exkurze | Není houba jako houba | Dobrý sluha, zlý pán | Spletitost gobelínu | Budiž světlo! | Historie a architektura Valašského Meziříčí | Jak se žilo na zámku | Za tajemstvím knih | Ztracený svět našich předků | Muzejní škola archeologie

Aktuálně, s příchodem jara, můžete navštívit **lektorský program Herbář aneb Pojdte si hrát s květinami**. Návštěvníci programu se dozvědí, jak vyrobit herbář. Seznámíte se se základními pravidly tvorby, techniky sběru rostlin, preparace, sušení a určování a také s významem herbáře. Každý žák si vytvoří svou vlastní herbářovou položku, kterou si odnese s sebou domů. Součástí programu je ukázka vzácného Mattioliho herbáře r roku 1562.

<http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy-valasske-mezirici/pojdte-si-hrat-s-kytkami/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- **Nejpřehlednější a nejkompletnější přehled ubytování na Kopanících** najdete na <http://www.iskopanice.cz/katalog-firem/ubytovani/2>, v katalogu, který spravuje Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově
- Využijte lákavou nabídku aktivit **wellness hotelu Javorník, Lazy pod Makytou, Slovensko**: Pobytové i lyžařské kurzy, školy v přírodě, víkendové pobyty pro rodiny s dětmi, tábory, exkurze, semináře apod. Podle zájmu zajištění programu a lektorů, nebo pronájem prostor, www.hoteljavornik.sk
- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- 5. Žakovská badatelská konference **ŽA-BA-KO proběhne 5. května 2016 ve Vsetíně.**
- **ZŠ Vsetín, Sychrov 97 ve spolupráci s LÍSKOU, z.s. vyhláší fotografickou a výtvarnou přírodovědnou soutěž: PTÁČKU, JAK ZPÍVÁŠ?** Soutěž je určena mladým fotografům a malířům (kreslířům) z MŠ, ZŠ a SŠ i dětským kolektivům. *Více informací v příloze nebo na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>*

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

ŠKOLA pro udržitelný život

Program [Škola pro udržitelný život](#) (ŠUŽ) má za sebou první, přípravnou část. Od poloviny prosince do poloviny února seznamovali lektoři Střediska ekologické výchovy [SEVER](#) zájemce z řad pedagogů s tímto programem, který využívá [unikátní metodu projektového vyučování](#). Teď se aktivita přesouvá do zapojených škol – čeká je komunitní plánování s žáky, rodiči a dalšími obecními zástupci a již brzy budou známy hlavní témata projektů pro rok 2016.

Speciálními semináři prošlo **v tomto ročníku 102 učitelů** a dalších 8 nepedagogických pracovníků ze všech krajů v Česku. Seznamovali se s principem místně zakotveného učení, zkoušeli si přípravu vize obce i banky projektů, byly jim představeny úspěšné projekty z minulých ročníků.

Team lektorů vedla Karin Kvasničková, která k první etapě poznamenala: „Semináře se myslím povedly, těšil nás zájem učitelů o náš program. Líbilo se jim hlavně zařazení praktických aktivit. Nejvíce dotazů samozřejmě padalo k formální stránce účasti v programu ŠUŽ a možnostech financování. Učitelé se také velmi zajímali o možnosti a způsoby zapojení komunity, což je nedílnou a specifickou součástí našeho programu.“

Co teď konkrétně vyškolené učitele čeká? Na svých školách budou muset **aktivizovat své žáky** (potažmo jejich rodiče, zástupce obce, místní spolky a další partnery) a **vytvořit s nimi vizi obce** (jak má obec vypadat za 10 let). Z této vize vyplynou konkrétní problémy a potřeby a následně **projekty, které mohou zlepšit život místních obyvatel** v mnoha ohledech: životní prostředí, šetrné nakládání s odpadem, úspora vody a energie, místní potraviny, úprava veřejných prostranství, stromy a zeleň a dalších.

Z těchto projektů školy a jejich partneři vyberou jeden, který přispěje k naplňování vize obce a který mohou zvládnout realizovat s menším množstvím finančních prostředků a vlastními silami. Projekt popíše a pošlou ho [grantové komisi](#), která posoudí jeho relevanci a rozhodne o přiznání a výši finančního příspěvku. Do konce dubna budou žáci a pedagogové vědět, zda se svým projektem uspěli.

V letošním roce získal program prostředky hned ze dvou zdrojů: SFŽP (Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství) a Nadačního fondu České bankovní asociace (Kamarádi vzdělávání). **Do programu se proto mohla přihlásit každá škola** (ZŠ i SŠ), která má zájem o posílení své role v obecním životě a rozvoji spolupráce s ostatními partnery (obecní úřad, místní podnikatelé, rodiče, přátelé školy, odborné instituce).

Program je postaven na myšlence místně zakotveného učení. Žáci spolu s dalšími partnery z vnějšku školy přemýšlí o tom, co mohou udělat pro udržitelnější rozvoj své obce nebo čtvrti. Ze zásobníku nápadů, který vytvoří, pak postupně realizují navržené změny a tím prakticky získávají kompetence pro budoucí život a mění místo, kde žijí, k lepšímu. Konkrétním příkladem může být úprava veřejného prostranství do podoby místa pro setkávání či hry, návrh a realizace energetických úspor budovy školy nebo zmapování života místního rodáka formou naučné stezky v okolí obce. Program vznikl ve spolupráci s Nadací Partnerství.

Kontakt: Anna Čtvrtníková (národní koordinátor projektu)

mail: anna.ctvrtnikova@ekologickavychova.cz, telefon: +420 603 46 35 02

Web: <http://sever.ekologickavychova.cz/projekty/skola-pro-udrzitelny-zivot-20152016/>
www.skolaprozivot.cz

Skutečně zdravá škola

LÍSKA od počátku podporuje a fandí iniciativě Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>, <http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Žijte BIO

www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost uživit se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

Férová snídane 2016

Také letos bude společnost NaZemi koordinovat oblíbený celorepublikový piknikový happening na podporu lokálních a fairtradových pěstitelů. Zapojte se jako místní organizátoři, uspořádejte Férovou snídani NaZemi pro své přátele, rodinu a místní fanoušky fair trade. **Letos piknikujeme dopoledne v sobotu 14. května 2016.**

Férová snídane NaZemi (www.ferovasnidane.cz) je piknikový happening, na kterém místní fanoušci fair trade společně posnídají na veřejném místě, aby netradičním způsobem oslavili Světový den pro fair trade (druhá sobota v květnu). Stačí vzít partu kamarádů a do košíku si přibalit lokální a fairtradové dobroty. Můžete sníst na dekách v parku, zámecké zahradě, u stolu na náměstí nebo na jiném oblíbeném a veřejně přístupném místě.

Férová snídane začínala v roce 2011 se 41 zapojenými městy, loni už snídalo přes 5200 lidí na 137 místech republiky. Nestoupá jen počet míst a piknikářů, ale také mediální pozornost akce. Loni jsme zaregistrovali přes 360 mediálních výstupů včetně reportáží v hlavních večerních zpravodajských relacích na ČT a Prima TV. Férové snídane jsou nejen příjemnou komunitní akcí, ale také vedou k navýšování povědomí o fair trade!

Základní výzvy happeningu:

- Uspořádejte piknikové setkání místních fanoušků odpovědné spotřeby a posnídejte spolu! Jde o piknik, ne o veřejnou ochutnávku ani propagační akci.
- Propojte fair trade s lokálními produkty! Česká buchtla ocení jak místní mouku a vajíčka, tak fairtradové kakao a třtinový cukr.
- Zapojte do příprav své kamarády, známé nebo místní organizace. Využijte náš manuál organizátora.
- Dejte o sobě vědět! Nebojte se světu říct, že se i u vás férově posnídá. Oslovte místní média, rádi vás v tom podpoříme.

V NaZemi vám nabízí podporu v podobě konzultací, tipů a zaslání materiálů, které vám usnadní a zpříjemní pořádání! Pokud máte zájem se do snídane zapojit, zaregistrujete se na webu: www.ferovasnidane.cz/registrace-organizatora. Do týdne vám zavolají a následně přidají vaše místo na mapu. A pak v dubnu dostanete organizační balíček.

koordinátoři Férové snídane NaZemi

+420 774 737 176 | ferovasnidane@nazemi.cz

www.nazemi.cz | www.ferovasnidane.cz | NaZemi na FB | Férová snídane na FB

❖ Prodejní místa:

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

V nabídce je káva, čaje, čokolády, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh.

Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

■ Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).

V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** <http://www.regionalni-znacky.cz>
- **Sdružení Tradice Bílých Karpat** koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků. Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Recepty z naší kuchyně – *patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková*

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz
Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

➤ Muffiny

2 vejce
125ml rostlinného oleje
250ml mléka
200g třtinového cukru
400g hl. mouky + 3 lžičky kypř. prášku
1/2 lžičky soli
100g čokolády nebo sušeného ovoce, třeba koldokol švestek nebo křížaly

Vyšleháme vajíčka, přidáme olej a mléko a opět chvíli pomixujeme. Pak přidáme cukr a mixujeme, až se cukr rozpustí. Přidáme syké ingredience (mouku+sůl+kypř.prášek). Dobře promícháme, ale ne zase moc. Nakonec přidáme kousky čokolády nebo sušené ovoce. Těsto lejeme do papírových košíčků připravených v muffinovém plechu. Toto množství vyjde cca na 15-20 muffinů. Pečeme 20-25 min na 180 stupňů.

Zdroj: Koldokol

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Kde jsou přírodní zahrady:** bit.ly/EkomapaPrirodniZahrady

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- V dubnovém **Světě neziskovek** se dočtete, jak to s tím tak populárním networkingem, neboli síťováním, u neziskovek vlastně je. Kdy jsme se síťovat začali? Jaké druhy sítí a střech (nejen) u nás najdete a proč byste se do toho vlastně měli pustit?

V dalším článku Vám Tomáš Řemínek z Nadace Karla Janečka nabídne spoustu praktických rad na základě vlastních zkušeností, které během let posbíral. Dozvíte se například, proč se vyplatí na konferencích a podobných akcích netrávit pauzy jen se stolem s občerstvením, ale i neznámými lidmi kolem sebe. V rozhovoru Vám Michal Chlumský ukáže, jak prakticky funguje Koalice nevládek Pardubicka. Prozradíme Vám také, jakým způsobem se jedna z asociací APLA ČR rozhodla proměnit, aby členství bylo ještě výhodnější.

Až se budete chtít ze všech těch sítí na chvíli vymotat, přečtěte si, co nového se událo v neziskovém světě, nebo jakou jarní tabuli jsme pro Vás nachystali ve vzdělávání. A co to vzít pěkně od podlahy a rovnou provést jarní úklid ve finančním řízení?

www.neziskovky.cz

- Vyšlo druhé vydání lipkové publikace **Čtvero zastavení**, objednávky na e-shopu: www.lipka.cz/e-shop
- Vyšla publikace **Odpovědné veřejné zakázky**, <http://zeleneuradovani.cz/domains/zeleneuradovani.cz/verejne-zakazky>
- Představujeme vám horkou NOVINKU k letošnímu Světovému dni vody. Voda, hlavně pitná nezávadná voda, je jedním z největších bohatství, které nám naše planeta dává, i z těchto důvodů byl právě na tento den vyhlášen Světový den vody. A nejen o vodě je nová ediční řada **Náměty na výtvarné a environmentální činnosti II.** Ediční řada **Náměty na výtvarné a environmentální činnosti II.** přináší inspirativní náměty tematických celků a projektů opírajících se o **nevšední environmentální a výtvarné činnosti s dětmi předškolního věku.** Uvedené aktivity byly vyzkoušeny v praxi mateřských škol, ekologických center nebo galerií. Obsahují tak často i **tipy, postřehy, variace a hodnocení průběhu činností**, které Vám vedle podrobných metodických tabulek, návodů, básniček, písniček, fotografií a pracovních listů poskytnou další **podporu při realizaci aktivit** ve Vašich vzdělávacích podmínkách.

UKÁZKOVÉ STRANY všech 3 publikací si můžete prohlédnout [ZDE](#).

<http://dobraskola.raabe.cz/namety-na-vytvarne-a-environmentalni-cinnosti-ii/c-1190/>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

- Kde všude můžete najít členy a partnery LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/clenove>
- **Zahrada může i léčit**
Zahradní terapie je stále více se rozvíjícím oborem v léčbě nejrůznějších chorob, ale také prostředkem k uvědomování si sebe sama. Jak upravit přírodní zahradu a jaké prvky v ní využít, na to se jelo podívat do Brna více než 20 zájemců z Bílých Karpat. Exkurzi organizovalo Centrum Veronica Hostětín, které svoji vlastní přírodní zahradu upravuje pro zdravotně znevýhodněné návštěvníky a pobyty v zahradě doplňuje i o specifické programové aktivity.

V rámci exkurze navštívili účastníci terapeutickou zahradu fakultní nemocnice v Bohunicích, dále přírodní zahradu ekologického střediska Lipka – Jezírko, Lipka – Rezekvítek a Otevřenou zahradu

Nadace Partnerství. Na všech těchto zahradách si vyměňovali zkušenosti s provozovateli a čerpali inspiraci pro využití zahrad různými cílovými skupinami, pro které je zahradní terapie vhodná – především seniory a osobami s nejrůznějším zdravotním postižením – vozíčkáři, nevidomými, neslyšícími, lidmi s psychickými chorobami či fyzickým hendikepem a dalšími.

Centrum Veronica Hostětín hodlá tyto zkušenosti využít i v praxi. Otevírá totiž své dveře i těmto návštěvníkům, připravuje pro ně programovou nabídku a upravuje své prostory.

„Uvědomili jsme, že cestovatelské možnosti zdravotně znevýhodněných jsou kvůli jejich specifickým nárokům hodně omezené. Jejich touhy jsou však stejné jako touhy zdravých lidí. Proto jsme se rozhodli zpřístupnit jim Hostětín a Bílé Karpaty. A to těmi nejmodernějšími metodami, zážitkem“, říká o úmyslech Centra Veronica Hostětín jeho ředitelka, Marie Křiváková a dodává: „K tomu nám pomůže naše nově upravená Zahrada smyslů. Na relativně malé ploše naší přírodní zahrady budou mít návštěvníci možnost oblažit všechny své smysly – zrak, sluch, čich, hmat i chuť. Budujeme zde řadu interaktivních prvků, zážitkových i poznávacích. Máme nový zvukový mlýnek, hmatový chodníček bosou nohou, hmatovou poznávačku přírodnin, tkalcovský stav i hrkadlo. Tyto prvky doplňuje již dříve instalovaný dřevěný xylofon, krtčí nora, vrbové iglú a bludiště, přírodní pexeso. V našem mini-geoparku budou moct návštěvníci poznávat hmatem i zrakem horniny Bílých Karpat. U každé ukázkové ptačí budky, které v zahradě máme, budou dřevěné modely ptáků a speciální nahrávka jejich hlasu v mp3. Kromě toho v zahradě instalujeme i konstrukci z rostlého dřeva s korytky, mlýnkem a džbery na vodní hrátky. Chybět ale nebude ani odpočinková zóna“.

V Brně se hostětínští přesvědčili, že jdou správným směrem. Zájem o využití městských přírodních zahrad je velký a mohou se využívat nejen pro zvýšení senzitivity, ale i jako užitkové zahrady. K tomu slouží například vyvýšené záhony, ve kterých mohou bez problémů pěstovat rostliny nejen senioři, ale pod speciálně upravenou konstrukci záhonu se dá pohodlně vjet i vozíčkem.

„Návštěva a výměna zkušeností pro nás byla cennou inspirací a věříme, že získané zkušenosti využijeme i v naší praxi“, shrnuje exkurzi Marie Křiváková.

Akce byla podpořena z Programu švýcarsko-české spolupráce.

Bližší informace: Marie Křiváková, marie.krivakova@veronica.cz

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- **Zajímavá informace k využívání výpěstků z vlastní školní zahrady ve školním stravování [ZDE](#).**
Naleznete zde [vyjádření Ministerstva zdravotnictví](#) a také vzorové **Zásady správné výrobní a hygienické praxe při využití potravin rostlinného původu ve společném stravování (Word, PDF)** jako doporučený podklad pro zpracování vlastních Zásad správné hygienické praxe.
- **STOP PALMOVÉMU OLEJI**
Třetina indonéské produkce míří do evropských obchodních řetězců. Čtěte prosím složení výrobků, které používáte a nekupujte palmový olej! Přímo tak podporujete devastaci tropických deštných lesů a v důsledku narušení celého světového klimatu.

Dobrá zpráva: O PALMOVÝ OLEJ PŘESTÁVÁ BÝT ZÁJEM. Na neuvěřitelný počet zákazníků zapojených do kampaní proti palmovému oleji, jehož výroba devastuje deštné pralesy, reagují české společnosti. Upouštějí od jeho užívání a prodeje. **NEPŘESTÁVEJME V TLAKU. PETICI "PRALESY, NE PLAMENY" MŮŽETE PODEPSAT ZDE:**

www.greenpeace.cz/pralesy

[#palmovyolej #pralesynebopalmy](https://www.instagram.com/pralesynebopalmy)

Vyhledávač potravin bez palmového oleje je zase o kus lepší, užitečnější a hezčí!

www.bezpalmovehooleje.cz

Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.

I váš hlas pomůže zabránit devastaci pralesů způsobenou člověkem - [Podepsat petici](#)

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Zdravě do života

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro sítě škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.